

PROJECT MOKRANJAC

XV-XXI

*Serbian Church Music
Digitization Project*

ILLUSTRATION OF METHODOLOGY

PROJECT MOKRANJAC WORKFLOW

scanned autographs

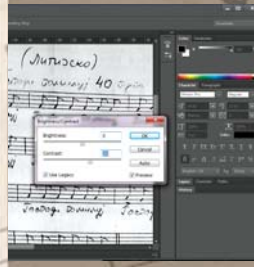
lithographed sheet music manuscripts

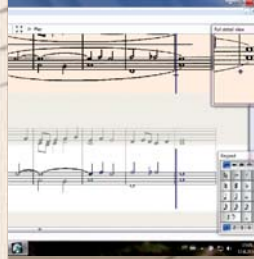
classically engraved printed sheet music

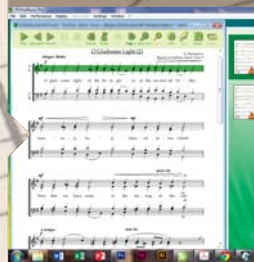
digitally engraved sheet music (PDF, MXML)

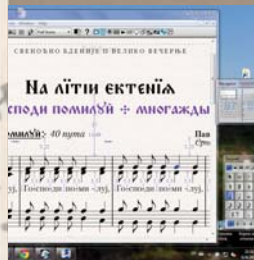
bitmap graphics software
scanned images adjustment

music OCR
converting images into digital scores using OCR

PDF to MXML converter
converting digital vector PDF to editable MXML

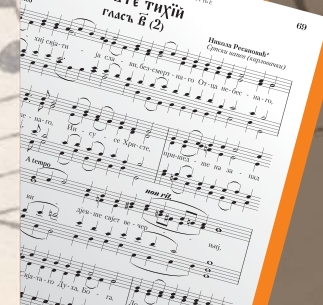
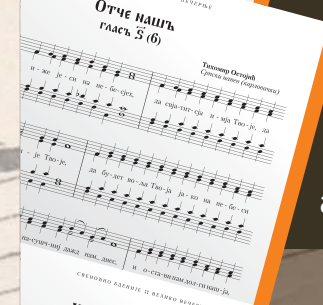
music notation software
engraving from a scratch; editing OCR results

vector graphics software
graphical layout
“fine tuning”

digital vector PDF sheet music with standardized, high-quality layout and historical, musical and liturgical information and directions

1 reviewing of music and liturgical textus receptus

2 informational contextualization (historical, musical, liturgical)

3 web publishing, making scores accessible to general public, and searchable in the wide range of relevant criteria

4 classical paper publishing through liturgically or historically themed editions

1 INPUT (gathering materials)

2 PROCESSING

3 OUTPUT

“NEW LIFE” OF SERBIAN CHURCH MUSIC,
AS THE CULTURAL AND LITURGICAL HERITAGE
OF THE HIGHEST RANK

EXAMPLES

BEFORE

Metropolitan Damascene of Zagreb (1892 - 1969):

Príidite, poklonimsja
(from Vespers)

Др Дамаскин (Грданички), митрополит загребачки
Српско црквено појање
на црквенословенском и српском језику,
Београд, 1972.

Liturgical and stylistic contextualisation

Placing a score into the appropriate liturgical and stylistic context, it was created and intended for. Achieved by creating liturgical anthologies, as well as thematic monographies.

Layout and typography

Contemporary (yet "classical" enough) design and typographic consistency (according to the Project's general guidelines). Text conveniently transcribed into contemporary orthography.

Liturgical and scientific apparatus

- information about melody;
- titles in original orthography;
- translation of hymnology;
- short liturgical directions;
- additional explanations; etc.

Customization

Not only digitization of score in its original form, but also expert adaptations of initial material, for specific needs of various types of ensembles; in this example: monophonic score, harmonized and adapted for 4-part mixed choir.

It's not just about simply going digital, but about making **full use** of digitization process specificities, team members' professional capabilities and expertise, and digital format technical possibilities.

AFTER

ВЕЛИКО ВЕЧЕРЊЕ

ЏМИЊЬ
Почетно

№ 1

Српски напев (карловачки)

№ 2

Јосиф Маринковић
Из Литургије

Прíидите поклонимса
гласъ \bar{S} (6)

№ 1

Торжествено и не сувише споро

По запису митрополита Дамаскина
за хор приредно Урош Лалички
Српски напев (карловачки)

Одмах затим:
Предначинатељни псалам (пс. 103)

Ходите, поклони́мо се Цару нашему Богу.
Ходите, поклони́мо се и припади́мо Христу, Цару нашему Богу.
Ходите, поклони́мо се и припади́мо само́ме Христу, Цару и Богу нашему.

~ ПРАВОСЛАВНО ХОРСКО ПОЈАЊЕ У БОГОСЛУЖБЕНОЈ ТРАДИЦИЈИ СРПСКЕ ЦРКВЕ ~

PROJECT MOKRANJAC:
Anthology
of Serbian Orthodox Choral Music,
volume 1:
All-Night Vigil
(Vespers, Matins, First Hour)

Nikola Resanović (1955):
O Gadsome Light (Svjete tihi)
 (from Vespers)
 from nikolaresanovic.com:
Serbian Chant - Choral Music - Vespers

BEFORE

O Gadsome Light (2)

N. Resanovic
 Based on Serbian chant: Tone 2

O glad - some light of the ho - ly glo - ry of the in - mor - tal Fa - ther,
 heav - en - ly, ho - ly, bless - ed Je - sus Christ!
 Now that we have come to the set - ting of the sun,
 and be - hold the light of even - ing.

<http://www.nikolaresanovic.com/Serbian-chant.index.html>

Interconnecting Serbian church music specialists across the world

Project Mokranjac connects Serbian church music specialists and practitioners from the diaspora with the homeland on various levels - inter alia, by means of including choral settings and arrangements of Serbian church music composers from the diaspora, into Project's collections and anthologies - digital, as well as physical ones.

Musical adaptations

Original music is metrically and rhythmically adapted to the metrics of the language the hymn is translated into - these adaptations are carefully made and/or reviewed by church music practitioners and experts (musicologists, choir directors, composers, etc), who are especially motivated to preserve original's recognizable qualities and important features in the adapted version.

Свѣте тихій гласъ В (2)

Никола Ресановић
 Српски напев (карло)

AFTER

№ 5
 Allegro molto
 Свје - те ти - хиј свја - ти - ја сла - ви, без - смерт - на - го От - ца не - бес - на - го,
 свја - та - го, бла - же - на - го, Ин - су - се Хри - сте, при - шед - ше на за - пад
 солн - ца, ви - дјев - ше свјет ве - чер - њиј,
 по - јем От - ца - Си - на, и Свја - та - го Ду - ха, Бо - га. До - сто - јин је - си во сва
 вре - ме - на пјет би - ти гла - си пре - по - доб - ни - ми, Си - не Бо - жиј жи - вот да - јај:
 тјем - же мир. Тја - сла - вит.

poco rit. *A tempo* *non rit.* *rit.* *Meno mosso* *molto rit.*

Светлости тиха свете славе,
 бесмртнога Оца небеснога, светога,
 блаженога, Исусе Христче: дошавши
 на запад солнца, видевши светлост вечерњу,
 појемо Оца, Сина, и Светога Духа, Бога.
 Достојан си у сва времена да певаш
 будеш гласима преподобних,
 Сине Божију, који живот дајеш:
 зато Те свет слави.

* Напомена
 По енглеском тексту искројно и хармонизовао Никола Ресановић. Црквенословенском тексту прилагодили Ј. А. Тошић и У.
 ~ ПРАВОСЛАВНО ХОРСКО ПОЈАЊЕ У БОГОСЛУЖБЕНОЈ ТРАДИЦИЈИ СРПСКЕ ЦРКВЕ ~

Linguistic adaptations of choral settings:
 from Old Church Slavonic to contemporary/historical vernacular (Serbian, English, etc) & vice versa,
 with ease and reliability.

PROJECT MOKRANJAC:
 Anthology
 of Serbian Orthodox Choral Music,
 volume 1:
All-Night Vigil
 (Vespers, Matins, First Hour)

Aleksandar Gavanski (1901 - 1972):
Gospodi pomiluj at the Lity
 (from Vespers)

from a handwritten/photocopied All-Night Vigil liturgical sheet music collection of St. Stephen of Dechani Church Choir, Novi Sad, Serbia (transcribed by Tamara Adamov Petijević)

BEFORE

Saving and publishing valuable and/or less known unpublished handwritten heritage of Serbian Church music (under both of its master forms - choral and monophonic)

Digitization process makes conservation, restoration and popularization of **old, valuable, but less known choral arrangements of Serbian chant**, saved in old composers' manuscripts (autographs) and handwritten transcripts of choir librarians, **possible and realistic**. Often neglected and almost forgotten, this valuable handwritten sheet music heritage obtains, through the process of its notographical refreshment and expert musical, historical, liturgical and informational contextualization, an **opportunity to be returned to its primary, sacred environment and its primary, liturgical use**, as well as to become fully publicly recognized as one of the cornerstones of Serbian classical music culture.

На літїи єктенїа

Господи помилуй :: многажды

AFTER

№ 2 : Господи помилуй: 40 пута Александар Гавански
Српски напев (карловачки)

№ 3 : Господи помилуй: молбано сугубо Стеван Ст. Мокрањац
Српски напев (карловачки)

Andante

№ 4 : Господи помилуй: молбано сугубо Тихомир Остојић
Српски напев (карловачки)

№ 5 : Господи помилуй: молбано литијско - 12 пута Српски напев (карловачки)

(M...)

~ ПРАВОСЛАВНО ХОРСКО ПОЈАЊЕ У БОГОСЛУЖБЕНОЈ ТРАДИЦИЈИ СРПСКЕ ЦРКВЕ ~

PROJECT MOKRANJAC:
 Anthology
 of Serbian Orthodox Choral Music,
 volume 1:
All-Night Vigil
 (Vespers, Matins, First Hour)

Kornelije Stanković (1831 – 1865):
Pomiluj mja Bože
(Psalm 50, from Matins)

from the unpublished manuscripts of Kornelije Stanković, kept in the Archives of Serbian Academy of Sciences and Arts; Kornelije Stanković left 3 published, and 17 handwritten volumes of four-part choral settings of Serbian Orthodox church music - this invaluable important collection comprises, in a form of harmonized four-part settings, almost complete hymnographic liturgical repertory of Orthodox worship (Ordinary hymns - unchangeable parts of Vespers, Matins, Liturgy and other services; Proper stichera, troparia, prokeimena, heirmoi and other hymns - eight modes of Octoechos, festal services from the Menaiā, Tridion and Pentecostanon; chants for the special services from the Trebnik - Book of Needs, etc).

BEFORE

Bringing monumental, but unpublished and insufficiently known examples of Serbian Church music, to the church directors, church choirs, professional musicians, as well as to the wider public

Project Mokranjac is an ideal technical and professional environment for **efficient and high-quality digitization, electronic and classical publishing of valuable unpublished works of Serbian church music classics**. The importance of this notion is underlined by the fact that **more than 90% of Serbian Church music written heritage is still unpublished** and relatively unknown, lying, often almost forgotten and rather neglected, in scientific, church and choral archives and libraries. This includes not only the practically motivated simple arrangements set by choral directors, librarians, etc, but also, to a significant extent, **notable classical works (and even masterworks) of some of the greatest and the most important Serbian Church music melographers and composers**, as well, Kornelije Stanković's monumental legacy being just the most prominent, but, by no means the only noteworthy, example of this.

ПОМИЛУЈ МА БОЖЕ
ЎСАЛОМЪ Њ (50) :: ПОКАЊНИИ
ГЛАСЪ Ѕ (6)

Корнелије Станковић
Српски напев (карловачки стари)

№ 1

По-ми-луј ма, Бо - же, по- ве-ли-циј ми - ло-сти Тво-јеј, и по мно-же-ству
шче-дрот Тво-јих о - чи - сти без-за-ко - ни-је мо - је.
На-и-па - че о-миј ма от без-за-ко - ни-ја мо - је-го, и от грје-ха
мо-је-го о-чи-сти мја. Ја-ко без-за-ко - ни-је мо-је аз зна - ју, и грјех
мој пре-до мно - ју јест ви - ну. Те-бје је-ди - но-му со-грје-ших,
и лу-ка - во-је пред То - бо - ју со - тво - рих: ја-ко да о-прав-ди - ши-сја

~ ПРАВОСЛАВНО ХОРСКО ПОЈАЊЕ У БОГОСЛУЖБЕНОЈ ТРАДИЦИЈИ СРПСКЕ ЦРКВЕ ~

AFTER

PROJECT MOKRANJAC:
Anthology
of Serbian Orthodox Choral Music,
volume 1:
All-Night Vigil
(Vespers, Matins, First Hour)

BEFORE

Муш. ГО-СПО-ДИ, ПО-МИ-ЛУИ,
 ГО-СПО-ДИ, ПО-МИ-ЛУИ, ГО-СПО-ДИ, ПО-МИ-ЛУИ,
 А-МИН И ДУ-ХО-ВИ ТВО-ЈЕ-МУ ТЕ-БЈЕ, ГО-СПО-ДИ,
 А-МИН, А-МИН, А-МИН, А-МИН, А-МИН,
 ШТА-ЈЕ-ШИ РА-БА ТВО-ЈЕ-ГО, ВЛА-ДИ-КО

ПО-ГЛА-ГО-ЛУ ТВО-ЈЕ-МУ С МИ-РОМ: ЈА-КО ВИ-
 ДЈЕ-СТА О-ЧИ МО-ЈИ СПА-СЕ-НИ-ЈЕ ТВО-ЈЕ,
 ЈЕ-ЖЕ ЈЕ-СИ У-ГО-ТО-ВАЛ ПРЕД ЛИ-ЦЕМ ВСЈЕХ ЉУ-ДЕЈ
 СВЈЕТ ВО-ОТ-КРО-ВЕ-НИ-ЈЕ ЈА-ЗН-КОВ И-МА-
 -ДУ ЉУ-ДЕЈ ТВО-ИХ ИЗ-РА-И-ЉА.

Нинѣ ѡтпушцаеши

AFTER

№ 4

Прота Мирко Павловић
Из Бденија за мушк. хор

Нинѣ от-пушца-је-ши ра-ба Тво-је-го, Вла-ди-ко, по гла-го-лу
 Тво-је-му с ми-ром, ја-ко ви-дје-ста о-чи мо-ји спа-се-ни-је Тво-је,
 је-же-је-си у-го-то-вал пред ли-цем всјех-љу-деј, свјет во-от-кро-ве-ни-је ја-
 зи-ков, и сла-ву-љу-деј Тво-јих Из-ра-и-ља.

Одмах затим:
 Сјатај Боже (3х)
 Слава... И шње...
 Пресјетаја Тројице...
 Господи помилуј (3х)
 Слава... И шње...
 Оче наш

Сада отпушташ раба Твојега, Владико, по речи Твојој с миром,
 јер видеше они моје спасење Твоје, које си уготовио (припремио) пред лицем свих народа,
 светлост на просвећење незнабожаца, и славу народа Твојега Израјла.

* Напомена
 Изворно писано за четворогласни мушки хор. Четворогласном мешовитом хору прилагоднио Урош Лалички.

~ ПРАВОСЛАВНО ХОРСКО ПОЈАЊЕ У БОГОСЛУЖБЕНОЈ ТРАДИЦИЈИ СРПСКЕ ЦРКВЕ ~

Prota Mirko R. Pavlović
 (1831 - 1865);
Ninje otpušćaješi
 (from Vespers)

excerpt from the book:
Бденије
 за мушки хор
 сложено
 прота Мирко Р. Павловић,
 друго издање,
 Београд 1971.

(All-Night Vigil for male choir; The
 Belgrade Priests' Choir used this collection
 for its vesperal and vigil liturgical singing)

Valuable material in the new context

Affirmation of valuable and significant old liturgical music choral settings and collections, originally arranged for four-part male choir (which was very common type of choral ensemble in the Serbian Church in the midst of the 20th century), through its transposition and adaptation for the nowadays most popular mixed four-part choir type.

Musical adaptations and transpositions:
 from four-part male and three-part female choir, to mixed four-part choir and vice versa. Flexible adaptations of great sacred choral works, for small ensembles, etc.

PROJECT MOKRANJAC:
 Anthology
 of Serbian Orthodox Choral Music,
 volume 1:
All-Night Vigil
 (Vespers, Matins, First Hour)

BEFORE

Умерено 37. Кондак Богородици

Metropolitan Damascene of Zagreb (1892 – 1969):
Vozbrannoј Vojevodje
 (from the service of First Hour)
 from the All-Night Vigil for three-part female choir,
 published in the book:
Музика и речи из ризнице Митрополита
загребачког Дамаскина (Грданичног),
 (prepared by Milica Andrejević MA, editor Danica Petrović PhD)
 Београд – Загреб, 2009.

Artistic adaptations

Highly specialised and creative adaptations, which include not only tonal transposition, but also new composing and writing new parts in the style of original composer (eg. adapting three-part composition to a four-part ensemble).

Возбранной Воеводѣ

гласъ Ѣ (8)

Митрополит Дамаск
 Српски патер (карл)

AFTER

№ 3

Неодступној Војвођињи [песме] победне, а бивши избављени од зала, [и песме] благодарне, испевамо Ти, раби Твоји, Богородице; но као она која има државу (власт) непобедиву, од сваке нас беде ослободи (избави), да Ти кличемо: радуј се, Невесто невестиста.

* Напомена
 Изворно писано за троголасни женски хор, Четворогласном мешовитом хору прилагодила Наташа Ђурагић.
 ~ ПРАВОСЛАВНО ХОРСКО ПОЈАЊЕ У БОГОСЛУЖБЕНОЈ ТРАДИЦИЈИ СРПСКЕ ЦРКВЕ ~

Musical adaptations and transpositions:
 from four-part male and three-part female choir, to mixed four-part choir and vice versa. Flexible adaptations of great sacred choral works, for small ensembles, etc.

PROJECT MOKRANJAC:
 Anthology
 of Serbian Orthodox Choral Music,
 volume 1:
All-Night Vigil
 (Vespers, Matins, First Hour)

БЛАЖЕН МУЖ (ПСАЛМ БР. 1)

Aleksandar Brujić:
Blazen muž
(from Vespers)
arranged for St. Prince Lazarus
church choir, Stuttgart, Germany

BEFORE

БОГАТИИ ОБНИШЧАША
ПСАЛОМЪ 33:11
ГЛАСЬ 3 (7)

Jelena Anastasija Tonic:
Bogatiji obniščaša
(from Vespers / Lity)
arranged for
St. Alexander Nevsky church choir,
Belgrade, Serbia

БОГАТИИ ОБНИШЧАША (СЛОЖА ЗАСТАВЛЕНИЦИ)

Tamara Adamov Petijević:
Bogatiji obniščaša
(from Vespers / Lity)
arranged for
St. Stephen of Dechani church choir,
Novi Sad, Serbia

СВЕНОЧНО БДЕНИЈЕ :: ВЕЛИКО ВЕЧЕРЊЕ 19

БЛАЖЕНЪ МЪЖЪ
ПСАЛОМЪ 1 (1*)
ГЛАСЬ 3 (6)

№ 1
Александар Брујић
Српски напев (хорозвојка)

Бла-жен муж, и - же не и - де на - со - вет не - че - сти - вих, и на пу - ти грѣш - ных не ста,
и на сје - ди - личи гу - би - те - леј не - сје - де. Но в за - ко - ње Го - спод - ны
во - ла је - го, и в за - ко - ње Је - го по - у - чит - сја ден - и - ношч.
И бу - дет ја - ко дре - во на - са - же - но - је при не - хо - ди - шных вод.
је - же плод свој даст - во вре - ња сво - је, и лист - је - го не от - па - дет,
и всја, је - ли - ка а - чине тво - рит, ус - пје - јет. Не та - ко не - че - сти - вни, не та - ко:

~ ПРАВОСЛАВНО ХОРСКО ВОЈАЊЕ У БОГОСЛУЖБЕНОЈ ТРАДИЦИЈИ СРПСКЕ ЦРКВЕ ~

СВЕНОЧНО БДЕНИЈЕ :: ВЕЛИКО ВЕЧЕРЊЕ 129

БОГАТИИ ОБНИШЧАША
ПСАЛОМЪ 33:11
ГЛАСЬ 3 (7)

№ 1
Јелена Анастасија
Српски напев (хорозвојка)

Бо - га - ти - жи об - ни - шча - ша и - възал - ка - ша, въз - ска - ју - шчи же
Го - спо - да, не ли - шат - сја всја - ка - го бла - га.

Одмах запис:
Слава во шестих Боу
и шестопаљмије

БОГАТИИ ОБНИШЧАША
ПСАЛОМЪ 33:11
ГЛАСЬ 3 (7)

№ 2
Тамара Петјевић
Српски напев (хорозвојка)

Бо - га - ти - жи об - ни - шча - ша и - възал - ка - ша, въз - ска - ју - шчи же
Го - спо - да, не ли - шат - сја всја - ка - го бла - га.

Одмах
Слава во а
и шесто

Богати осиромашаше и огаднеше,
а они који траже Господа неће бити лишени својих добра.

~ ПРАВОСЛАВНО ХОРСКО ВОЈАЊЕ У БОГОСЛУЖБЕНОЈ ТРАДИЦИЈИ СРПСКЕ ЦРКВЕ ~

AFTER

PROJECT MOKRANJAC:
Anthology
of Serbian Orthodox Choral Music,
volume 1:
All-Night Vigil
(Vespers, Matins, First Hour)

Works and harmonizations of contemporary composers and directors of church choirs:

- appropriate in musical character and arranging approach;
- based on practical liturgical experience and insight of choirs' liturgical chanting needs;
- convenient, well balanced in the terms of technical and musical interpretative requirements;
- powerful means of permanent liturgical repertoire development, which provides the choir with the possibility of increased and more intense musical participation in the course of the liturgical worship